

Oponentský posudek diplomové práce Lenky Šmídové „Chráněné krajinné oblasti z hlediska práva“

Diplomová práce Lenky Šmídové „Chráněné krajinné oblasti z hlediska práva“ má celkem 146 stran a skládá se z 6 částí, úvodu, závěru, seznamu zkratk, seznamu použité literatury a dalších pramenů, pěti příloh a anglicky psaného resumé. Byla odevzdána 12.června 2009.

Aktuálnost tématu. Právní úprava chráněných krajinných oblastí (dále jen „CHKO“) úzce souvisí s celou řadou velmi aktuálních témat, jedná se například o vztah práva životního prostředí a vlastnického práva a otázku náhrad za omezení vlastnického práva plynoucí z ochranných podmínek CHKO. Aktuální je rovněž význam CHKO pro síť NATURA 2000. Nelze pominout ani značný počet subjektů, kterých se právní režim chráněných krajinných oblastí z dotýká s ohledem na počet CHKO v ČR a celkovou plochu, na které se takto chráněná území nacházejí.

Náročnost tématu. Téma práce považuji za středně náročné. Diplomantka se na jednu stranu musela vypořádat s velkým množstvím právních pramenů a nutně musela řešit i střety veřejného a soukromého práva. Na druhou stranu stěžejní část právní úpravy CHKO je řešena v rámci jednoho zákona a k tématu existuje dostatečné množství pramenů.

Hodnocení práce. Diplomová práce se člení na 6 kapitol vlastního textu, úvod a závěr. V 1. kapitole autorka vymezuje pojem CHKO. Věnuje se především historii institutu CHKO, zakotvení tohoto institutu v právním řádu ČR, definičním znakům a významu CHKO. V některých podkapitolách této práce se však místy opakuje. V podkapitole 1.4. pak vyslovuje některé závěry, která však nemají oporu v předcházejícím textu, byť s nimi lze souhlasit, bylo by proto vhodné uvádět je až v dalších částech práce. První kapitola tak působí poněkud nepřehledně. V druhé kapitole nazvané „Právní režim ochrany CHKO“ diplomantka rozebírá téměř všechny právní aspekty související s institutem chráněné krajinné oblasti (ochranné podmínky, zonace, plány péče, delikttní odpovědnost a odpovědnost za ekologickou újmu na území CHKO, otázky související se stavební činností, provozováním zemědělství a lesnictví, s turistikou a rekreací na území CHKO). Do této kapitoly řadí i některé otázky související s mezinárodními aspekty ochrany CHKO a komunitárním právem (souvislosti s sítí NATURA 2000). Tato kapitola je zpracovaná velmi detailně a pečlivě, působí uceleně a tvoří jádro celé práce. Určité spíše drobné připomínky k této kapitole uvádím níže. Dále následují stručnější, ale velmi podstatné části, které se věnují institucionálnímu zabezpečení a především velmi aktuální otázce omezení vlastnických práv na území CHKO. Práci pak vhodně doplňuje 5. kapitola zaměřena spíše na věcnou problematiku CHKO a dále srovnávací část, ve které autorka porovnává právní úpravu v ČR s právní úpravou na Slovensku. V závěru vyslovuje celou řadu vlastních názorů a návrhů *de lege ferenda* a práci výstižně shrnuje. Nemohu se ztotožnit s názorem vysloveným v závěru na straně 129, podle kterého by „některé méně zásadní zákazy mohly být případně upraveny i podzákonným právním předpisem“, vzhledem k rozporu s Listinou základních práva a svobod (čl. 36) by bylo potřeba jej blíže vysvětlit a odůvodnit.

K práci mám dále následující drobné připomínky a doporučení:

- Poněkud překvapivě je na straně 19 mezi nástroji obecné ochrany přírody a krajiny uvedena ochrana funkcí lesa.

- Na straně 21 je v systému rozlišování zvláště chráněných území podle předmětu ochrany patrně omylem uvedena národní přírodní památka opakovaně, na druhou stranu přírodní rezervace není zmíněna vůbec.
- V části 1.5, se autorka věnuje též porovnávání maloplošných a velkoplošných chráněných území z hlediska rozsáhlosti území, na straně 23 uvádí jako příklad NPR Adršpašsko-teplické skály o rozloze 17 km², doplňuji zde, že největší přírodní rezervace Prameny Úpy se rozkládá na území větším než nejmenší CHKO Blaník (přes 41km²).
- Na straně 29 – 30 autorka uvádí přehled nástrojů ochrany CHKO a převážnou většinu z nich systematicky zařazuje mezi nástroje administrativní, koncepční, ekonomické. Toto systematické zařazení mezi různé typy nástrojů postrádám u především u základních ochranných podmínek CHKO (s.30).
- Na straně 33 autorka ve vztahu k udělování výjimek podle § 43 zákona č. 114/1992 Sb. uvádí, že rozhodování vlády není správním řízením. Vzhledem k tomu, že na tuto otázku existují různé názory (viz např. opačný názor Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí 5 As 19/2006-59), bylo by vhodnější toto tvrzení blíže odůvodnit či podložit odkazem na příslušné zdroje.

Diplomová práce Lenky Šmídové podává velmi celistvý a poměrně přehledný rozbor právního režimu CHKO, kdy neopomíjí žádné podstatné hledisko. Působí vyváženě a její jednotlivé části tvoří vzájemně logicky propojený celek. Některé kapitoly jsou však velmi popisné, ačkoliv se autorka poměrně často snaží místy formulovat vlastní stanoviska i úvahy *de lege ferenda*. Autorka jednoznačně prokazuje, že se tématem velmi podrobně seznámila jak po věcné, tak po právní stránce a že ji téma práce velmi zaujalo, to na druhou stranu patrně vedlo k velkému rozsahu práce, která je místy až příliš podrobná a popisná, v některých částech práce se pak autorka zbytečně opakuje.

Po formální stránce má práce standardní grafickou úpravu. Práce dosahuje, i přes drobné stylistické nepřesnosti a překlepy, velmi dobré úrovně i po jazykové a stylistické stránce. Bylo by ale vhodnější věnovat více pozornosti jednotě osoby a čísla, ve které je práce psaná a zejména se vyvarovat používání první osoby množného čísla. Podstatné výhrady nemám k práci s literaturou, autorka pracuje s velkým množstvím pramenů, zejména pak s články publikovanými v odborných časopisech. Za vhodné bych považovala podložit diplomovou práci též soudní judikaturou.

Návrh klasifikace a doporučení k obhajobě: Celkově hodnotím práci diplomovou práci Lenky Šmídové jako velmi dobrou místy až výbornou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomantka vyjádřila k následujícím otázkám:

- 1) Jaké důsledky má pro nárok na náhradu za omezení vlastnického práva skutečnost, zda omezení plyne z právního předpisu nebo z individuálního správního aktu?
- 2) Jak by *de lege ferenda* bylo vhodné upravit základní a bližší ochranné podmínky CHKO a udělování výjimek z těchto ochranných podmínek?
- 3) Působí v praxi potíže překrývání právních režimů různých chráněných území a ochranných pásem na území CHKO, zejména s ohledem jiné typy chráněných území a ochranných pásem než jsou zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma podle zákona č. 114/1992 Sb.?